

Bijbelstudie

1 Wat is bijbelstudie?

A. Bijbelstudie als woord gebruiken wij voor veel verschillende vormen waarin de Bijbel ergens een plaats heeft gekregen.

I. Bijvoorbeeld:

- a. Persoonlijke bijbelstudie. Een christen leest een gedeelte uit de Bijbel en neemt vervolgens tijd om over dat gedeelte na te denken of verdiept zich verder en gebruikt daar andere boeken bij.
- b. Gezamenlijke bijbelstudie (1). Een groep christenen komt samen en leest uit de Bijbel. Iemand uit de groep maakt wat inleidende opmerkingen, die een meditatief, persoonlijk of verduidelijkend karakter kunnen hebben. Hierbij kunnen allerlei materialen worden gebruikt, waarbij in de traditie van de Gereformeerde Kerken “de schets” een belangrijke plaats heeft ingenomen.

Hier ontstond een risico. De schets kon ongemerkt een plaats tussen de lezers en de Bijbel innemen, zodat het gesprek en de studie meer ging over de schets dan over de Bijbel.

- c. Gezamenlijke bijbelstudie (2). In plaats van de Bijbel besluit de groep een christelijk boek te bespreken. Dat hebben de jongeren van Schild en Pijl de laatste jaren gedaan. Het begrip bijbelstudie rekt dan op, tenzij het boek helemaal gericht is op het beter begrijpen van de Bijbel. Het boek neemt dan de plaats in een schets.

B. In deze inleiding wil ik het vooral hebben over die Bijbelstudie waarin de kennis van het Woord van God uitgangspunt en doel is.

I. Daarom is het goed om eerst na te gaan wat het bijzondere karakter van de Bijbel is.

II. Ik ga niet allerlei werkvormen bespreken.

III. Wel spreek ik mijn voorkeur uit voor de Zweedse Methode. Deze is eenvoudig en overal te gebruiken.

IV. Beperking. Er is veel over bijbelstudie te zeggen. Naast werkvormen, en de goede houding, is er ook veel te zeggen over het lezen van de Bijbel zelf. Ik stip in deze inleiding dus maar een beperkt aantal dingen aan.

2 Wat is de Bijbel?

2.1 Woord van God!

A. Wat bedoelen we daarmee?

- I. God heeft de Bijbel aan zijn kinderen gegeven, zodat zij Hem leren kennen. God is om zo te zeggen de Eigenaar van de Bijbel.
- II. In de Bijbel staan de woorden van God:
  - a. Beloften / Opdrachten / Geboden / Onderwijs / Wijsheden.
  - b. Hij gaf mensen de opdracht deze woorden te spreken – Mozes en de profeten / Christus en de apostelen.
  - c. Hij inspireerde mensen door zijn heilige Geest deze woorden op te schrijven en te bewaren voor het nageslacht.
- III. In de Bijbel staan de daden van God:
  - a. Schepping – Verlossing – Oordeel – Herschepping.
  - b. Woord en Daad gaan samen op.

Omdat God de Eigenaar is van de Bijbel, behandelt de gelovige als kind van God de Bijbel gelovig met eerbied en ontzag.

Vader spreekt tot zijn kinderen!

Besef daarbij vooral dat geen enkele profetie uit de Schrift een eigenmachtige uitleg toelaat, want nooit is een profetie voortgekomen uit menselijk initiatief: mensen die namens God spraken werden daartoe altijd gedreven door de heilige Geest.

(2 Petrus 1:20-21).

2.2 In de geschiedenis

A. In de Bijbel laat God de geschiedenis zien die Hij met de mensheid gaat.

- I. Hij spreekt tot mensen en handelt met mensen.
- II. Deze mensen reageren (met alle nuances) op de woorden van God:
  - a. Gelovig
    - i. Gehoorzamend / Biddend / Zingend / Sprekend
  - b. Ongelovig

III. En mensen reageren op elkaar. Een paar voorbeelden:

- a. Farao en Mozes.
- b. Het Hooglied – een verliefde jongen en meisje bezingen elkaars schoonheid en de liefde.
- c. Paulus reageert op vragen uit de gemeente van Korinte.

De Bijbel is voluit:

- Een goddelijk boek, waarin God zichzelf bekend maakt; ven.
- Een menselijk boek, waarin het gaat over mensen zoals wij in hun kleingeloof en emoties, kennis en onkunde.
- Dit geeft herkenbaarheid en ruimte voor inleven en doorleven.

2.3 Het kloppend hart van de Bijbel: Jezus Christus

A. Jezus Christus is zowel in het Oude als het Nieuwe Testament het kloppend hart.

I. Een paar voorbeelden (Oude Testament):

- a. “U bestudeert de Schriften en u denkt daardoor eeuwig leven te hebben. Welnu, de Schriften getuigen over mij” (Johannes 5:39).
- b. “Daarna verklaarde hij hun wat er in al de Schriften over hem geschreven stond, en hij begon bij Mozes en de Profeten” (Lukas 24:27).
- c. “Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen.” (Matteüs 5:17).
- d. Paulus schrijft aan Timoteüs over het Oude Testament: “Je weet wie je leraren waren Ien bent van kindsbeen af vertrouwd met de heilige geschriften die je wijsheid kunnen geven, zodat je wordt gered door het geloof in Christus Jezus. Elke schrifttekst is door God geïnspireerd en kan gebruikt worden om onderricht te geven, om dwalingen en fouten te weerleggen, en om op te voeden tot een deugdzaam leven, zodat een dienaar van God voor zijn taak berekend is en voor elk goed doel volledig is toegerust.” (2 Timoteüs 3:14-17).

Het gaat over grote dingen:

- **Het kennen van God door Jezus Christus.**
- **Oorsprong en zin van het leven.**
- **Oorsprong en doorwerking van zonde en dood.**
- **Geloof en ongeloof.**
- **Nieuw leven en Eeuwig leven.**
- **Het herstel van alle dingen.**

Paulus aan ons:

Raak vertrouwd met de Bijbel. Gods woorden maken je wijs. Ze tonen de redding door Jezus Christus. Ze vormen je voor het leven met Hem.

II. Een voorbeeld (Nieuwe Testament) – Jezus spreekt met het gezag van God:

- a. “Jezus kwam op hen toe en zei: ‘Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb’” (Matteüs 28:18-20).

Bijbelstudie begint met de volgende houding:

Ik wil mij onderwerpen aan het gezag van Jezus Christus, mijn Verlosser en mijn Koning en van Hem leren.

III. Het doel is de belijdenis van Thomas: “Mijn Heer, mijn God!” (Johannes 20:28).

3 Luister naar de stem van de Geest!

3.1 God spreekt

A. Hebreeën 3:6-14:

De tekst

Wij vormen dat huis (van Jezus Christus), mits we trots en zonder schroom vasthouden aan datgene waarop wij hopen.

7 De heilige Geest zegt immers:

‘Horen jullie vandaag zijn stem,
8 wees dan niet koppig, als tijdens de opstand,
toen jullie mij beproefden in de woestijn,
9 waar jullie voorouders mij op de proef stelden en tartten
hoewel ze mijn daden hadden gezien, 10 veertig jaar lang.
Daarom werd die generatie door mijn woede getroffen, ik zei:
“Altijd weer dwaalt hun hart,
mijn wegen kennen ze niet.”
11 En in mijn toorn heb ik gezworen:
“Nooit zullen ze binnengaan in mijn rust.” ’

12 Zie er dus op toe, broeders en zusters, dat niemand van u door een kwaadwillig, ongelovig hart afvallig wordt van de levende God, 13 maar wijs elkaar terecht, elke dag dat dit ‘vandaag’ nog geldt, opdat niemand van u halsstarrig wordt omdat hij door zonde verleid werd. 14 Want alleen als we tot het einde toe resoluut vasthouden aan ons aanvankelijk vertrouwen, blijven we deelgenoten van Christus.

Aantekeningen

1. De schrijver haalt Psalm 95 aan. Psalm 95 is op zijn beurt een lied waarin de gebeurtenissen rond Massa en Meriba (Exodus 17:1-7) een plaats hebben gekregen. Deze gebeurtenissen leiden uiteindelijk tot het oordeel van God in Numeri 14:21-23).
2. Dit laat een rode draad in de Bijbel zien:
  - 2.1. Exodus 17:1-7 vertelt over het ongeloof en ongeduld van de Israëlieten. Zij stelden daarmee de HEER God op de proef.
  - 2.2. Numeri 14:21-23. De Israëlieten werden geoordeeld vanwege hun ongeloof en ongeduld.
  - 2.3. Psalm 95 neemt de hele reeks van gebeurtenissen vanaf Exodus 17:1-7 tot en met Numeri 14:21-23 samen tot één indringende waarschuwing.
3. Er gebeurt echter iets wonderlijks in Psalm 95.
  - 3.1. In vers 1-7 roept de dichter de

Psalm 95 6-9

6 Ga binnen, laten wij buigen in aanbidding,
knielen voor de HEER, onze maker.

7 Ja, hij is onze God
en wij zijn het volk dat hij hoedt,
de kudde door zijn hand geleid.

Luister vandaag naar zijn stem:

8 ‘Wees niet koppig als bij Meriba,
als die dag bij Massa, in de woestijn,
9 toen jullie voorouders mij op de proef stelden,
mij tartten, al hadden ze mijn daden gezien.

Israëlieten op tot God te naderen om naar zijn stem te horen.

3.2. In vers 8-11 is de stem van God aan het Woord.

4. In Hebrreeën 3:7 wijst de schrijver op diezelfde stem, als de stem van de heilige Geest, die niet alleen toen, maar ook vandaag spreekt. Echter, Hebrreeën gaat een stap verder dan Psalm 95. Ook de inleiding tot de woorden van God: 'Horen jullie vandaag zijn stem,' zijn woorden van de heilige Geest.
5. De boodschap van de schrijver is: "de heilige Geest waarschuwt ons vandaag met de woorden van Psalm 95, dat wij niet in dezelfde valkuil moeten stappen als de Israëlieten toen. Welke valkuil: dat wij ons verzetten tegen het evangelie van Jezus Christus.

B. Bijbelstudie is nooit vrijblijvend

I. Een paar voorbeelden:

- a. "Zie er dus op toe, broeders en zusters, dat niemand van u door een kwaadwillig, ongelovig hart afvallig wordt van de levende God" (Hebrreeën 3:12).
- b. "Want levend en krachtig is het woord van God, en scherper dan een tweesnijdend zwaard: het dringt diep door tot waar ziel en geest, been en merg elkaar raken, en het is in staat de opvattingen en gedachten van het hart te ontleden" (Hebrreeën 4:12).
- c. "Er staat geschreven: 'De mens leeft niet van brood alleen, maar van ieder woord dat klinkt uit de mond van God'" (Matteüs 4:4; Deuteronomium 8:3).
- d. "Heb elkaar dan ook onvoorwaardelijk lief, met een zuiver hart, als mensen die opnieuw zijn geboren, niet uit vergankelijk maar uit onvergankelijk zaad, door Gods levende en altijd blijvende woord." (1 Petrus 1:22).

Bijbelstudie is nooit verblijvend:

- **Het woord van God dringt door in het leven van elke dag. De opvattingen en gedachten van het woord komen aan de oppervlakte. Het Woord van God dwingt tot een keuze.**

4 Ruis op de lijn (aan onze kant)

4.1 Lezen

- A. Hardop lezen verdient de voorkeur. Dat was vroeger ook de gewoonte. Wij lezen, zeker als we alleen zijn in stilte. Hardop lezen heeft echter een aantal voordelen.
  - I. De lezer gebruikt meer zintuigen. Zij leest met zijn ogen de letters. Hij vormt de letters tot woorden, zinnen en spreekt deze met zijn mond uit. Daardoor krijgen de woorden stem en vervolgens komen deze woorden via de oren weer binnen. Dit beïd de mogelijkheid om emotie toe te voegen.

4.2 Verschillende teksten

- A. Teksten hebben elk een eigen karakter en dit karakter brengt een eigen manier van lezen met zich mee.
  - I. Wetsteksten zijn geen regels die de lezer zwart/wit kan toepassen. Een wet wil uitgelegd en toegepast worden. Psalm 1 zegt: “Gelukkig de mens, die” “vreugde vindt in de wet van de HEER en zich verdiept in zijn wet, dag en nacht” (Psalm 1:2). Dit geldt ook voor Spreuken.
  - II. Een Psalm is een lied. Lees de Psalm ook als een lied.
  - III. Lees een geschiedenis als een geschiedenis.
  - IV. Jezus heeft gelijkenissen uitgesproken naar aanleiding van bepaalde gebeurtenissen. Betrek de gebeurtenis bij het overdenken van de gelijkenis. Een goed voorbeeld is de gelijkenis van de twee zonen. Aanleiding tot deze gelijkenis was: “Alle tollenaars en zondaars kwamen hem opzoeken om naar hem te luisteren. Maar zowel de Farizeeën als de schriftgeleerden zeiden morrend tegen elkaar: ‘Die man ontvangt zondaars en eet met hen.’ Jezus vertelde hun toen deze gelijkenis.” (Lukas 15:1-3).
- B. Wij lezen al die verschillende teksten vaak op dezelfde manier.

4.3 Hele teksten

- A. Woorden krijgen betekenis door de samenhang waarin ze staan en hebben geen betekenis op zichzelf. Een eenvoudig voorbeeld maakt dit duidelijk.
  - I. Vergelijk de volgende twee teksten:
    - a. Week die was.
    - b. De week die was.
      - i. De toevoeging van “De” verandert de betekenis van “week” en “was”.
- B. Bijbelstudie begint met het geheel.
  - I. Johannes 10:11 “Ik ben de goede herder.” maakt deel uit van een geschiedenis die begint in Johannes 9:1-10:21). Binnen dit geheel krijgen deze woorden van Jezus hun volle kleur.
  - II. Psalmen zijn eenvoudig. Elke Psalm staat op zichzelf, hoewel er enkele uitzonderingen zijn. Losse Spreuken kunnen los overdacht worden.
  - III. Wetten vragen een vergelijking met andere wetten die elders staan.
  - IV. De Openbaring aan Johannes is in zijn geheel nodig om de gezichten die hij gezien heeft, te

kunnen begrijpen.

C. Vervolgens daalt de bijbelstudie af van het geheel naar de details.

4.4 Bewust van context

A. Paulus schreef zijn brief aan de Efeziërs. Deze mensen leefden in de Grieks-Romeinse wereld. Naast overeenkomsten zijn er ook de verschillen tussen toen en nu.

B. Dit is ook binnen de Bijbel het geval:

I. De tijd van Abraham is een andere dan de tijd van Daniël, is een andere dan de tijd van Paulus, is een andere dan onze tijd. Naast de verschillen blijven de grote vragen rond eht leven dezelfde.

4.5 Je draagt een bril tijdens het lezen

A. Een voorbeeld (1 Korintiërs 11:4-6):

De tekst

“Iedere man die met bedekt hoofd bidt of profeteert, maakt zijn hoofd te schande. Maar een vrouw maakt haar hoofd te schande wanneer ze met onbedekt hoofd bidt of profeteert, want ze is in dat geval precies hetzelfde als een kaalgeschoren vrouw. Een vrouw die haar hoofd niet bedekt, kan zich maar beter laten kaalknippen. Wanneer ze dat een schande vindt, moet ze haar hoofd bedekken.”

Opmerkingen

1. Ik ben lid van de Gereformeerde Gemeente. Vrouwen, jong en oud, bedekken het hoofd wanneer zij naar de kerk gaan. Dit is een voorschrift van Paulus en God eist van ons gehoorzaamheid. Klopt dit?
2. Ik ben lid van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt). Vrouwen, jong en oud, bedekken het hoofd niet wanneer zij naar de kerk gaan. Dit is geen voorschrift van Paulus voor alle tijden. Paulus schreef met het oog op de situatie toen. Klopt dit?
3. Ik ben lid van de Gereformeerde Gemeente. Vrouwen gaan niet voor in de gebeden of de profetieën (prediking?). Dit geldt zeker voor de kerkdiensten, maar ook voor de situatie thuis, want een vrouw mag geen onderwijs geven of gezag hebben over de man (1 Korintiërs 14:34-35 en 1 Timoteüs 2:11-12).
4. Ik ben lid van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt). Vrouwen gaan sporadisch niet voor in de gebeden tijdens de kerkdiensten, maar niet in de profetieën (prediking?; 1 Korintiërs 14:34-35 en 1 Timoteüs 2:11-12). Thuis is het geen probleem dat vrouwen uit de Bijbel lezen, enkele woorden ter overdenking daaraan toevoegen en voorgaan in het gebed van het gezin.
5. Ik ben lid van de kerk te Korinte. Vrouwen gaan voor in de gebeden en zij profeteren. Sommige vrouwen hebben hun hoofd bedekt. Zij bidden en profeteren. De jongere meisjes hebben hun hoofd niet bedekt. Natuurlijk niet, want zij zijn nog niet getrouwd. Een vrouw draagt een bedekking op haar hoofd om aan de omgeving te laten zien: Ik ben getrouwd. Als een getrouwde vrouw haar hoofd niet wil bedekken, laat zij aan de omgeving zien dat zij vrijgevochten is en hoewel getrouwd, zich als ongetrouwde gedraagt. Dat is een schande voor haar man.

B. Ieder mens draagt een (figuurlijke) bril tijdens het lezen.

I. Deze bril bestaat uit veel verschillende facetten, bijvoorbeeld:

- a. Kennis. Daarom is het goed om kennis met elkaar te delen.
- b. Gevoelens. Bij iemand die geplaagd wordt door depressieve gevoelens vallen bepaalde woorden eerdere op dan andere en komen ze ook anders binnen. Daarom is het goed om oog te hebben voor ieders gevoelens.

C. Kan ik die bril afzetten?

I. Nee, dat kan niet. Je kunt niet je kennis, gevoelens los laten, maar het is wel mogelijk je open te stellen voor nieuwe indrukken, inzichten e.d.

“Moge de God van onze Heer Jezus Christus, de vader van alle luister, u een geest van inzicht schenken in wat geopenbaard is, opdat u hem zult kennen. Moge uw hart verlicht worden, zodat u zult zien waarop u hopen mag nu hij u geroepen heeft, hoe rijk de luister is die de heiligen zullen ontvangen, en hoe overweldigend groot de krachtige werking van Gods macht is voor ons die geloven. (Ef 1:17-19).

5 Nogmaals Bijbelstudie

A. Begint met grote verwachting: “Spreek, uw dienaar luistert” (1 Samuël 3:10).

B. Brengt je bij Jezus Christus: “de schapen volgen hem omdat ze zijn stem kennen” (Johannes 10:4).

“Moge hij vanuit zijn rijke luister uw innerlijke wezen kracht en sterkte schenken door zijn Geest, zodat door uw geloof Christus kan gaan wonen in uw hart, en u geworteld en gegrondvest blijft in de liefde. Dan zult u met alle heiligen de lengte en de breedte, de hoogte en de diepte kunnen begrijpen, ja de liefde van Christus kennen die alle kennis te boven gaat, opdat u zult volstromen met Gods volkomenheid. (Efeziërs 3:16-19)